

Kabinet geeft meer details over WIA-maatregelen

RSC 10-10-2023

Een vinger aan de pols bij al lopende acties én meer details over nieuwe maatregelen om de WIA uitvoerbaar te houden. Dat is in het kort de inhoud van de Kamerbrief die het kabinet op 6 oktober publiceerde over sociaal medisch beoordelen. De komende jaren zijn nog regelmatig nieuwe brieven te verwachten, want in alle scenario's blijven er nog tot zeker 2028 achterstanden bestaan.

De [Voortgangsbrief maatregelen sociaal medisch beoordelen en relevante WIA-onderwerpen](#) behandelt een groot aantal al doorgevoerde en voorgenomen WIA-maatregelen. De hoofdlijnen van deze laatste waren al bekend sinds de publicatie van de [SZW-begroting 2024 op Prinsjesdag](#), maar de Kamerbrief geeft hier nu een groot aantal nadere details bij.

Vier maatregelen die nadere bespreking verdienen

De brief noemt vier nieuwe maatregelen die we hier vanwege hun impact nader bespreken. Dit zijn achtereenvolgens:

1. Verlenging van de mogelijkheid tot het kwijtschelden van WIA-voorschotten tot eind 2024.
  2. Verlenging van de vereenvoudigde WIA-beoordeling voor 60-plussers, eveneens tot eind 2024.
  3. Invoering per 1 juli 2024 van een driejarige maatregel voor beoordeling op basis van verdiensten bij werknemers die ten tijde van de WIA-aanvraag betaald werk doen.
  4. Wijziging per 1 juli 2024 van de WIA-dagloonvaststelling bij mensen met een WW-verleden.
- N.B. naast deze vier plannen bevat de Kamerbrief nog een reeks andere maatregelen en voornemens; hiervoor verwijzen we graag naar [het overzicht aan het eind van dit artikel](#).

1. Verlenging kwijtschelden voorschotten

Volgens het kabinet blijven de achterstanden nog tot zeker 2028 bestaan, maar zullen ze in 2023 voor het eerst sinds jaren wel wat afnemen. Keerde UWV In 2022 nog 22.500 voorschotten uit, voor 2023 ligt de prognose op 16.000 tot 20.000. Het kabinet bekijkt nog wat er nodig is voor de periode 2025-2028, dus verdere ingrepen zijn niet uitgesloten.

Op dit moment is UWV al bezig met invoering van een landelijk uniforme wachttijd en voert het beoordelingen zo veel mogelijk uit binnen de periode van de loongerelateerde uitkering (LGU). Dit beperkt de omvang van kwijtscheldingen omdat op dat moment de hoogte van een voorschot nog eenvoudig te bepalen is: de restverdien capaciteit speelt nog geen rol.

Verder geeft UWV extra voorlichting aan werknemers die een voorschot ontvangen en kan het hen alvast dienstverlening voor re-integratie aanbieden. Bij werknemers die deze voorlichting niet hebben gekregen is in uitzonderlijke gevallen een tegemoetkoming mogelijk, zodat zij zich kunnen voorbereiden op beëindiging van hun voorschot.

Meer details over WIA-maatregelen

4 maatregelen

2. Verlenging vereenvoudigde beoordeling 60-plus

De vereenvoudigde WIA-beoordeling voor 60-plussers zou aanvankelijk bestaan van 1 oktober 2022 tot en met 31 december 2023, hier komt volgens de plannen dus een jaar bij.

Kort samengevat wordt de beoordeling bij deze werkwijze volledig uitgevoerd door een arbeidsdeskundige van UWV. De verzekeringsarts komt uitsluitend in beeld als de werknemer mogelijk recht heeft op een IVA-uitkering wegens duurzaam volledige arbeidsongeschiktheid. Werkt de werknemer ten tijde van de beoordeling niet, dan geeft UWV standaard een WGA 80-100 procent beschikking af. Wel moet de werknemer aan re-integratie blijven werken als er nog mogelijkheden zijn. Werkt de werknemer ten tijde van de keuring wel, dan geldt de gebruikelijke maatstaf dat het inkomensverlies minimaal 35% moet zijn om recht te hebben op een WIA-uitkering.

In 2023 paste UWV de vereenvoudigde beoordeling toe bij circa 3.500 werknemers. Goed om op te letten is dat UWV de WGA-uitkeringen van alle 60-plussers [uitzondert van de gebruikelijke toerekening aan werkgevers](#), dus ook als de normale beoordeling is toegepast.

3. Invoering beoordeling op verdiensten

Het ministerie van SZW en UWV werken op dit moment aan een tijdelijke maatregel 'praktisch beoordelen' die op 1 juli 2024 van kracht moet worden. Bij deze werkwijze baseert UWV het arbeidsongeschiktheidspercentage bij mensen die ten tijde van de WIA-beoordeling werken op het inkomen dat zij hiermee verdienen. Er vindt dus geen theoretische beoordeling plaats van het resterende verdienvermogen.

Wel toetst UWV of het verrichte werk bij de mogelijkheden en beperkingen van de werknemer past en uit algemeen geaccepteerde arbeid bestaat. Ook moet het inkomen van de werknemer representatief en voldoende bepaalbaar zijn. Hoe UWV dit laatste precies beoordeelt is ook voor private WIA-aanvullingsverzekeringen van belang, maar op dit moment helaas nog niet duidelijk.

Bij werknemers in de categorie WGA 80-100 voert UWV bij wijze van extra controle naast de praktische beoordeling ook de gebruikelijke theoretische beoordeling uit. De uitkeringsinstantie onderzoekt nog of praktisch beoordelen ook kan worden toegepast bij WIA-herbeoordelingen en Eerstejaars Ziektewetbeoordelingen (EZWB).

Meer details over WIA-maatregelen

4 maatregelen

Praktische beoordeling geeft werkgever invloed op WIA-rechten

Een opmerkelijk aspect van de praktische beoordeling is dat deze werkgevers binnen de hierboven aangegeven grenzen ruimte biedt om invloed uit te oefenen op de WIA-rechten van werknemers. Stel bijvoorbeeld dat een werknemer € 4.000 euro bruto per maand verdient. En stel dat de werkgever bepaalt dat de verdiensten van de feitelijke werkzaamheden thuishoren in een loonschaal die loopt van € 2.000 tot 2.700 bruto per maand.

- ▶ Neemt de werkgever in deze situatie het *hoogste* bedrag uit de salarisschaal (€ 2.700), dan bedraagt het inkomensverlies € 1.300. Omdat dit neerkomt op 32,5%, bestaat er geen recht op een WIA-uitkering.
- ▶ Gaat de werkgever juist uit van het *laagste* bedrag van de schaal (€ 2.000 bruto), dan bedraagt het inkomensverlies € 2.000. Omdat dit neerkomt op 50%, heeft de werknemer wél recht op een WIA-uitkering.

Het mag duidelijk zijn dat de werknemer veel beter uit is bij een indeling aan het begin van de loonschaal. Bij voldoende arbeidsverleden ontvangt hij in deze situatie naast zijn loon eerst twee maanden een WGA-loongerelateerde uitkering (75% van het WIA-dagloon). Daarna volgt een loonaanvullingsuitkering van € 1.400. Opgeteld bij het nieuwe loon van € 2.000 euro levert dat een inkomen op van € 3.400. Maar liefst € 700 méér dan bij een keuze voor het hoogste bedrag van de salarisschaal.

4. Wijziging WIA-dagloonvaststelling bij WW-verleden

Het kabinet wil via een aanpassing in de dagloonsystematiek een WIA-hardheid wegnemen voor zieke werknemers met een WW-verleden. Omdat WW-uitkeringen met een maand vertraging worden uitbetaald, hebben mensen die in het jaar voor hun ziekte zo'n uitkering ontvingen soms te maken met een loonloos tijdvak. Dit verlaagt hun dagloon en dus hun WIA-uitkering.

De aanpassing moet dit nadelige effect wegnemen. De oplossingsrichting die het kabinet voor ogen heeft is om het WW-dagloon over te nemen. Hiervoor is een Algemene maatregel van bestuur (Amvb) in de maak.

Meer details over WIA-maatregelen

4 maatregelen

Overzicht overige maatregelen sociaal-medisch beoordelen

(Vermelde paginanummers verwijzen naar de vindplaats in de [Kamerbrief](#))

- ▶ Er komt een pilot van een halfjaar voor het vrijwillig delen van relevante medische gegevens voorafgaand aan de WIA-beoordeling. Dit moet de procedure versnellen (p. 8).
- ▶ UWV werkt aan een convenant met private uitvoerders en verzekeraars over meer gerichte uitvoering van Eerstejaars Ziektewetbeoordelingen bij eigenrisicodragen per 1 januari 2024. Deze werkwijze geldt nu alleen bij publieke verzekering (p. 9).
- ▶ UWV geeft voortaan voorrang aan deskundigenoordelen waarbij sprake is van een geschil of een schrijnende situatie, om in deze gevallen de wachttijd te beperken. Wel gaan WIA-beoordelingen nog altijd vóór deskundigenoordelen (p. 10).
- ▶ UWV werkt aan geleidelijke uitbreiding van de monitoring van werknemers die op medische gronden zijn ingedeeld in de groep WGA 80-100. Dit moet het aantal aanvragen van werknemers voor herbeoordeling beperken (p. 11).
- ▶ SZW en UWV verkennen opties om het aantal herkeuringsaanvragen door of namens werkgevers te beperken. De gedachten gaan uit naar meer communicatie, betere aanvraagformulieren en afspraken met de belanghebbende partijen (p. 11-12 en 28-29).
- ▶ UWV gaat extra aandacht besteden aan communicatie over de werking van het Claim Beoordelings- en Borgingssysteem (CBBS) en het proces van de WIA-claimbeoordeling. Dit moet met name werknemers meer duidelijkheid geven over wat zij kunnen verwachten (p. 16).
- ▶ Er komt een pilot met hulp bij het invullen van de Nibud-tool [Van uitkeren naar werk berekenaar](#). Dit moet werknemers meer duidelijkheid verschaffen over de gevolgen van werken naast een WIA-uitkering (p. 16-17).
- ▶ Er komt géén generieke toekenning van de no-riskpolis tussen het einde van de wachttijd en de verlate WIA-claimbeoordeling. Omdat dit de WIA-uitvoering te complex zou maken, kiest het kabinet voor handhaving van de huidige werkwijze. Hierbij kunnen werkgever en werknemer zelf om toekenning van de no-riskstatus vragen (p. 10-11 en 27-28).